

Comuna BUDEȘTI

Județul Maramureș

Cultura si invatamant

2011-10-03 13:43:11

Deși se vorbește despre începuturile școlii pe meleagurile Budeștilui ca fiind încă din secolul al XV -lea, prin existența unei școli pe lângă o mănăstire, documentele atestă acest lucru abia în anul 1870, când se face referire despre un școlar și 6 bănci pentru elevi, existente în această localitate.

După anul 1880, documentele fac referiri mai bogate și mai exacte despre școala și despre elevi. Dacă prin anul 1890 documentele amintesc despre o școală cu 5 încăperi, în anul 1893 se vorbește despre construcția unei școli, pentru că în anul 1913 să se cunoască și inventarul acesteia.

În perioada anilor 1887 - 1911 au fost înscriși la școală 293 copii. Astfel, în urma recensământului efectuat în 1910, din 2642 de locuitori, doar 232 stiau carte.

Începând cu anul școlar 1919 - 1920, învățământul din Budești cunoaște o dezvoltare evidentă în comparație cu perioadele anterioare, iar în anul 1952 se construiește și se dă în folosință o școală cu două nivele, având 6 săli de clasă și un internat. La această școală au frecventat cursurile copii proveniți atât din comuna Budești și satul Sarbi, sat aparținător comunei, cât și din comunele alăturate, respectiv: Breb, Calinești, Desesti.

În anul 1964 se construiește încă o școală în comuna Budești, în partea numită Susani, iar în anul 1973 se mărește numărul sălilor de clasă existentă la școala din centrul comunei, urmând apoi de alte modernizări ale acesteia.

La începutul anului școlar 1981 - 1982 erau înscriși la școala din Budești 587 elevi, care erau instruiți și educați de 24 cadre didactice, din care: 8 învățători, 15 profesori și un maestru instructor.

Din 1990 și până în prezent, trei dintre clădirile destinate învățământului cunosc o serie de îmbunătățiri și reparații. Astfel, în anul 2006 Școala cu clasele I - V din satul Sarbi este renovată, atât în interior, cât și în exterior și este înlocuită rețeaua electrică, pentru că în anul 2007, Școala cu clasele I - V din comuna Budești - Susani să fie reabilitată aproape în totalitate, după ce în urma cu un an a fost construit un grup sanitar nou.

Toate acestea au fost posibile prin implicarea autorităților administrației publice locale. Tot datorită sprijinului acordat de către autorități, dar și prin sprijinul Inspectoratului Școlar Județean, Școala cu clasele I- VIII din comuna Budești este reparată și modernizată, dotată cu mobilier nou și mai ales cu material didactic.

În anul școlar 2007 - 2008 sunt înscriși 373 elevi și preșcolari:

- în învățământul preșcolar - 89 copii, organizați în 5 grupe;
- în învățământul primar - 130 elevi, organizați în 8 clase;
- în învățământul gimnazial - 154 elevi, organizați în 8 clase.

Preșcolarii și elevii sunt deserviți de un număr de 37 persoane, din care:

- 31 cadre didactice: 18 profesori, 8 învățători, 5 educatoare.
- 6 persoane ca personal T.E.S.A.

Dintre cadrele didactice existente în comuna majoritatea sunt calificate, având studii de specialitate, iar restul sunt suplینitori. De asemenea, cadre didactice au domiciliul pe raza comunei Budești,

iar celelalte cadre sunt provenite din localitățile vecine comunei, respectiv: Calinești, Ocna Sugatag.

Există o bibliotecă, **Biblioteca "Mihai Cupcea"**, care a fost reabilitată și care deține 5500 volume de cărți. Instituția poartă numele "Mihai Cupcea" în memoria regretatului poet Mihai Cupcea, fiu al locului.

În cadrul școlii din comuna Budești, pe lângă cele 8 săli de clasă existente, a sălii profesoriale și a altor două birouri, există și un **Muzeu Școlar**, unde sunt expuse aproximativ 500 de obiecte și piese cu specific tradițional zonal. Prin existența acestui muzeu, dar și prin faptul că sunt localnici care se ocupă încă cu meseriile specifice, tradiționale, se urmărește menținerea, promovarea, continuarea acestor tradiții și implicit promovarea comunei ca și păstrătoare de tradiții și obiceiuri.

Păstrarea tradiției este observabilă și în perioada sărbătorilor de iarnă, când localnicii obișnuiesc să colinde așa ca străbunii lor, copiii umblă cu "Capra", Plugusorul", etc, dar și prin portul popular al localnicilor în zilele de peste săptămână, dar mai ales în zilele de duminică și sărbători când sunt prezenți la Bisericile existente în comună.

Patru dintre cele cinci Biserici existente, sunt Biserici construite din material lemnos: trei Biserici monument istoric, înscrise în patrimoniul național, o Biserică monument istoric UNESCO.

Biserica "Sfântul Nicolae" Josani, construită în anul 1643, este Biserică monument UNESCO și este vizitată frecvent de diversi turiști din țară și străinătate, fiind amplasată lângă drumul județean, în chiar centrul comunei Budești. Tot în comuna Budești, dar în zona numită Susani este o Biserică de lemn, care poartă același hram cu cea din Josani, respectiv Biserică "Sfântul Nicolae". Aceasta este construită în anul 1586.

În satul Sarbi, în partea numită Susani, există o Biserică de lemn, Biserică "Sfânta Paraschiva", construită în anul 1532, care a fost restaurată în anii 2000 - 2001. În partea de jos a satului Sarbi, numită Josani, este o Biserică de lemn, având același hram ca și Biserică din Susani, construită în anul 1665, a cărei restaurare urmează să înceapă în decursul anului 2008.

Biserica "Sfânta Treime" din comuna Budești, din cărămidă, ale căror lucrări de construcție au început în anul 1990, se află încă în perioada de finisaje. Pentru aspectul ei actual s-au implicat 3 preoți, care au avut atât sprijinul localnicilor, cât și al autorităților publice locale.

"Mănăstirea Sfinții Constantin și Elena" a fost construită începând cu anul 1994, din material lemnos, având același specific ca și al celorlalte Biserici din lemn din comună. Aceasta se află în comuna Budești, în locul numit Rosia.

În comuna Budești viețuiesc în bună armonie credincioșii ai diferitelor culte creștine, majoritari, în proporție de 95%, fiind ortodocși.